

Vergaderjaar 2020–2021

35 877

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2021 (Tiende Incidentele Suppletoire Begroting inzake plafondcorrectie middelen Nationaal Programma Onderwijs en extra middelen boekenvak)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A Artikelgewijze toelichting bij het wetsvoorstel

Wetsartikelen 1 tot en met 3

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Normaliter wordt nieuw beleid pas in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Echter, de uitvoering van de maatregelen die in de tiende Incidentele Suppletoire Begroting zijn opgenomen, te weten plafondcorrectie middelen Nationaal Programma Onderwijs en extra middelen boekenvak, kan niet wachten tot formele autorisatie van beide kamers der Staten-Generaal. Voor de indiening van deze tiende Incidentele Suppletoire Begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd per brief van 25 juni 2021 over «Verdeling achterstandsmiddelen en aanpak studievertraging ontstaan door de coronacrisis te voorkomen» (Kamerstukken II 2020/21, 35 570, nr. 255) en per brief over «Heroverweging steunpakket in het derde kwartaal en aankondiging steunpakket vierde kwartaal» (Kamerstukken II 2020/21,, nr. ...).

In de Kamerbrief over de verdeling van de achterstandsmiddelen is vermeld dat middelen van 2022 naar 2021 geschoven worden middels een plafondcorrectie om een uitvoerbaar betaalritme voor DUO te realiseren. Om financiële zekerheid te bieden aan scholen en om de uitvoering van de maatregelen niet in het geding te laten komen, is spoed geboden. De verplichtingen worden begin juli 2021 aangegaan en de daadwerkelijke betaling vindt aan het begin van schooljaar 2021/22 plaats.

In de Kamerbrief, waarin uitvoering aan de motie Romke de Jong wordt gegeven, is aangegeven dat er € 20,0 miljoen vrij wordt gemaakt in het steunpakket ten behoeve van de fysieke boekhandel. Overleg over de uitvoering van de motie is momenteel nog gaande tussen het Ministerie van OCW, het Letterenfonds en het boekenvak. Dit overleg is met name gericht op een rechtmatige, snelle en controleerbare uitvoering van de motie. In verband hiermee zal ook een staatssteuntoets plaatsvinden. Vervolgens is het noodzakelijk om op korte termijn voor de voorbereiding en de uiteindelijke uitvoering van de maatregel spoedig verplichtingen aan te gaan. Dit bedrag wordt als projectsubsidie beschikbaar aan het Nederlands Letterenfonds.

Omdat niet kan worden gewacht op de Begroting 2022 worden de middelen nu toegevoegd aan de OCW-begroting middels deze tiende Incidentele Suppletoire Begroting. Met het voorgaande wordt gehandeld conform artikel 2.27, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Wetsartikel 2

De vaststelling van de begrotingsstaat geschiedt in duizenden euro's.

Wetsartikel 3

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van deze wet.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
I.K. van Engelshoven

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,
A. Slob

B Begrotingstoelichting

1. Inhoudelijke toelichting

Dit onderdeel van de memorie van toelichting bestaat uit een inhoudelijk deel en een artikelsgewijs deel. Per beleidsartikel wordt een overzicht van de wijzigingen gegeven, inclusief toelichting. Daarbij worden mutaties groter of gelijk aan onderstaande staffel toegelicht:

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting in € miljoen)	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Het Nationaal Programma Onderwijs neemt stevige maatregelen om school- en studievertraging ontstaan door de coronacrisis te voorkomen, opgelopen vertraging waar mogelijk zo snel mogelijk in te halen en het mentaal welzijn van leerlingen en studenten te herstellen. De budgettaire verwerking hiervan heeft plaatsgevonden bij Voorjaarsnota 2021. In deze tiende Incidentele Suppletoire Begroting worden middelen van 2022 naar 2021 geschoven, zodat DUO een uitvoerbaar betaalritme kan realiseren. Hiermee wordt het vaste bedrag per leerling in het voortgezet onderwijs (circa € 700) en het bedrag voor de leerlingen in Caribisch Nederland in het primair en voortgezet onderwijs geheel in 2021 uitbetaald voor het schooljaar 2021/22. In totaal wordt er € 151,2 miljoen aan middelen van 2022 naar 2021 geschoven middels een plafondcorrectie. Hierover is de Tweede Kamer geïnformeerd per brief van 25 juni 2021 over «Verdeling achterstandsmiddelen en aanpak studievertraging ontstaan door de coronacrisis te voorkomen» (Kamerstukken II 2020/21, 35 570, nr. 255).

Daarnaast wordt in de tiende Incidentele Suppletoire Begroting een bedrag van € 20,0 miljoen beschikbaar gesteld in 2021 ten behoeve van de fysieke boekhandel, waarmee uitvoering wordt gegeven aan de Motie van het lid Romke de Jong c.s. Hierover is de Tweede Kamer geïnformeerd per brief eind juni 2021 over «Heroverweging steunpakket in het derde kwartaal en aankondiging steunpakket vierde kwartaal» (Kamerstukken II 2020/21,, nr. ...).

2. Budgettaire consequenties beleidsartikelen

Beleidsartikel 1. Primair onderwijs

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid art. 1 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2021 (incl. ISB, NvW en amendementen)	Stand na 1e suppletoire begroting 2021	Mutaties 10e Incidentele Suppletoire Begroting	Stand na 10e Incidentele Suppletoire Begroting	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	12.586.750	14.939.622	0	14.939.622	0	0	0	0
Totale uitgaven	12.556.750	13.520.659	0	13.520.659	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht (%)</i>								
Bekostiging	11.484.994	12.381.537	1.682	12.383.219	0	0	0	0
Bekostiging po-instellingen	11.176.268	11.448.528		11.448.528				
Bekostiging Caribisch Nederland	19.991	22.271	1.682	23.953	- 1.682			
Prestatiebox	178.716	197.209		197.209				
Aanvullende bekostiging	80.019	75.236		75.236				
Aanpak lerarentekort G5	30.000	30.696		30.696				
Aanvullende bekostiging Nationaal Programma Onderwijs	0	607.597		607.597				
Subsidies (regelingen)	449.569	452.336	0	452.336	0	0	0	0
Onderwijsvoorziening jonggehandicapten	23.200	23.723		23.723				
Nederlands onderwijs buitenland	12.600	13.319		13.319				
Humanistisch vormend en godsdienst-onderwijs	13.130	13.879		13.879				
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	126.700	126.700		126.700				
Extra hulp voor de klas	204.000	204.000		204.000				
Overige subsidies	69.939	70.715		70.715				
Opdrachten	54.960	56.669	0	56.669	0	0	0	0
Opdrachten	23.560	25.269		25.269				
Sneltesten	31.400	31.400		31.400				
Bijdragen aan agentschappen	30.895	37.547	0	37.547	0	0	0	0
Dienst Uitvoering Onderwijs	30.895	37.547		37.547				
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	7.731	7.372	0	7.372	0	0	0	0
Stichting Vervangingsfonds en Participatiefonds	5.228	4.814		4.814				
UWV	2.503	2.558		2.558				
Bijdragen aan medeoverheden	528.601	585.198	0	585.198	0	0	0	0
Gemeentelijk onderwijsachterstanden-beleid	508.909	520.452		520.452				
Caribisch Nederland	19.692	17.908		17.908				
Scholenprogramma Groningen	0	3.000		3.000				
Nationaal Programma Onderwijs	0	43.838		43.838				
Bijdragen aan (andere) begrotings- hoofdstukken	0	0	0	0	0	0	0	0
Brede scholen	0	0		0				
BES(t)4kids	0	0		0				
Ontvangsten	15.961	28.861	0	28.861	0	0	0	0

Toelichting

Het financieel instrument «Bekostiging» wordt middels een plafondcorrectie van € 1,7 miljoen verhoogd in 2021 en in 2022 met hetzelfde bedrag verlaagd.

Beleidsartikel 3. Voortgezet onderwijs

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid art.3 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2021 (incl. ISB, NvW en amendementen)	Stand na 1e suppletoire begroting 2021	Mutaties 10e Incidentele Suppletoire Begroting	Stand na 10e Incidentele Suppletoire Begroting	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	9.277.818	11.015.335	149.493	11.164.828	- 149.493	0	0	0
Totale uitgaven	9.341.636	10.097.507	149.493	10.247.000	- 149.493	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht (%)</i>								
Bekostiging	8.805.893	9.425.556	230.493	9.656.049	- 230.493	0	0	0
Bekostiging vo-instellingen	8.658.684	8.873.341	- 65.624	8.807.717	65.624			
Resultaatafhankelijke bekostiging vsv aan vo-instellingen	17.648	18.057		18.057				
Bekostiging Caribisch Nederland	17.787	18.061	1.938	19.999	- 1.938			
Prestatiebox	0	7.743		7.743				
Aanvullende regeling strategisch personeelsbeleid, begeleiding starters en thuiszitters	107.234	107.234	0	107.234				
Aanvullende regelingen leerlingendaling ¹	4.540	4.645	0	4.645				
Aanvullende bekostiging Nationaal Programma Onderwijs	0	396.475	294.179	690.654	- 294.179			
Subsidies (regelingen)	306.964	385.319	- 81.000	304.319	81.000	0	0	0
Stichting Kennisnet (basissubsidie) po, vo, mbo	19.540	19.966		19.966				
Pilots lente- en zomerscholen vo	9.000	9.000		9.000				
Nieuwe leerweg	12.000	9.263		9.263				
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's	94.000	94.000		94.000				
Extra hulp voor de klas	112.000	112.000		112.000				
Overige subsidies	60.424	141.090	- 81.000	60.090	- 21.000			
Nationaal Programma Onderwijs regeling brede brugklas	0	0	0	0	102.000			
Opdrachten	118.045	135.161	0	135.161	0	0	0	0
Opdrachten	19.495	36.611		36.611				
Sneltesten	98.550	98.550		98.550				
Bijdragen aan agentschappen	64.596	66.784	0	66.784	0	0	0	0
Dienst Uitvoering Onderwijs	64.596	66.784		66.784				
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	45.858	56.374	0	56.374	0	0	0	0
College voor Toetsen en Examens	4.680	12.311		12.311				
SLOA: onderwijs ondersteunende instellingen	41.178	44.063		44.063				
Bijdragen aan medeoverheden	0	28.027	0	28.027	0	0	0	0
Nationaal Programma Onderwijs	0	28.027		28.027				
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	280	286	0	286	0	0	0	0
GRAZ (ECML) en PISA	280	286		286				
Ontvangsten	7.391	7.391		7.391	0	0	0	0

¹ Dit budget is in 2020 ook beschikbaar en maakt onderdeel uit van de regel: «bekostiging vo-instellingen»

Toelichting

Het financieel instrument «Bekostiging» wordt middels een plafondcorrectie van € 230,5 miljoen verhoogd in 2021 en in 2022 met hetzelfde bedrag verlaagd.

Het financieel instrument «Subsidies (regelingen)» wordt middels een plafondcorrectie van € 81,0 miljoen verlaagd in 2021 en in 2022 met hetzelfde bedrag verhoogd. De middelen voor de regeling brede brugklas zijn eerst overgeboekt naar het juiste budget en vervolgens heeft een plafond correctie plaatsgevonden. In 2021 is een 0 te zien op het budget van de regeling brede brugklas, omdat het budget eerst bij wordt geboekt en vervolgens wordt gecorrigeerd middels een plafondcorrectie met hetzelfde bedrag.

Beleidsartikel 14. Cultuur

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid art. 14 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting 2021 (incl. ISB, NvW en amendementen)	Stand na 1e suppletoire begroting 2021	Mutaties 10e Incidentele Suppletoire Begroting	Stand na 10e Incidentele Suppletoire Begroting	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	614.519	777.840	20.000	797.840	0	0	0	0
Totale uitgaven	1.299.772	1.394.992	20.000	1.414.992	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht (%)</i>								
Bekostiging	1.103.831	1.182.432	0	1.182.432	0	0	0	0
Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse instellingen	260.287	267.707		267.707				
Culturele basisinfrastructuur vierjaarlijkse fondsen	307.261	355.295		355.295				
Huisvesting erfgoed	0	0		0				
Beheer en onderhoud collecties erfgoed	0	0		0				
Museale instellingen met een wettelijke taak	256.572	287.995		287.995				
Stelseltaken openbare bibliotheekvoorzieningen	23.637	23.867		23.867				
Digitale openbare bibliotheek	16.536	19.118		19.118				
Bibliotheekvoorziening leesgehandicapten	12.290	12.537		12.537				
Monumentenzorg	179.340	179.736		179.736				
Archieven incl. Regionale Historische Centra	27.180	29.068		29.068				
Flankerend beleid huisvesting	6.681	6.818		6.818				
Cultuureducatie met Kwaliteit	14.047	291		291				
Subsidies (regelingen)	128.036	141.161	20.000	161.161	0	0	0	0
Verbreden inzet cultuur	7.454	7.620		7.620				
Internationaal cultuurbeleid (incl. HGIS)	7.399	8.356		8.356				
Programma leesbevordering	3.850	4.215		4.215				
Creatieve Industrie	2.085	1.437		1.437				
Monumentenzorg	135	137		137				
Erfgoed en fysieke leefomgeving	0	0		0				
Specifiek cultuurbeleid	105.289	114.700	20.000	134.700				
Subsidies Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	1.824	4.696		4.696				
Opdrachten	22.692	24.861	0	24.861	0	0	0	0
Beleidsonderzoek, evaluaties en kennisbasis	2.091	1.634		1.634				
Monumentenzorg	0	0		0				
Archeologie	0	0		0				
Erfgoed en fysieke leefomgeving	0	0		0				
Opdrachten Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	8.004	13.169		13.169				
Overige opdrachten	12.597	10.058		10.058				
Bijdragen aan agentschappen	42.315	43.562	0	43.562	0	0	0	0
Nationaal Archief	42.315	43.562		43.562				
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	2.898	2.976		2.976	0	0	0	0
Ontvangsten	494	13.308		13.308	0	0	0	0

Toelichting

Het financieel instrument «Subsidies (regelingen)» wordt in 2021 incidenteel verhoogd met € 20,0 miljoen.